

โมเดลเชิงสาเหตุจิตสาธารณะของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลเมือง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

The Causal Model of Civil Defense Volunteers' Public Mind of Town Municipality in Hat Yai District, Songkhla Province

คณางค์ มาคีรี* และ อิศร์ภูริ รินไธสง
Kakanang Makeeree* and Idsaratt Rinthaisong

ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Department of Public Administration, Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University

*ติดต่อผู้เขียน kakanang2015@gmail.com

ส่งบทความ 5 กุมภาพันธ์ 2559 | แก้ไข 17 พฤษภาคม 2559 | ตอรับ 25 พฤษภาคม 2559 | เผยแพร่ 27 กรกฎาคม 2560

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เพื่อศึกษาระดับจิตสาธารณะของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลเมือง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตสาธารณะของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลเมือง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างคือ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของเทศบาลเมืองในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 308 คน จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และโมเดลสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรม LISREL

ผลการวิจัยพบว่า จิตสาธารณะของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลเมือง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก และโมเดลเชิงสาเหตุจิตสาธารณะมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า $X^2=.00$, CFI=1.00, RMR=.00 และ RMSEA=.00 ตัวแปรจิตสาธารณะได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรการสนับสนุนทางสังคม ตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะและตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ .80, .16 และ .07 ตามลำดับ ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และตัวแปรการสนับสนุนทางสังคม ผ่านตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ .23 และ .04 ตามลำดับ ตัวแปรเชิงสาเหตุในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรจิตสาธารณะ ตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะ และตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมได้ร้อยละ 90, 19 และ 5 ตามลำดับ

คำสำคัญ: โมเดลเชิงสาเหตุ, จิตสาธารณะ, อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

Abstract

The objectives of this study were to investigate the level of public mind among civil defense volunteers of Town Municipalities in Hat Yai District, Songkhla Province, and to develop a causal model of public mind among civil defense volunteers of Town Municipalities in Hat Yai District, Songkhla Province. The sample group consisted of 280 civil defense volunteers recruited using stratified random sampling, and the research instrument was a five-level rating scale. Data were analyzed with mean, standard deviation, and structural equation modeling with LISREL.

The study found that the level of public mind among civil defense volunteers of Town Municipalities in Hat Yai District, Songkhla Province was at a very high level. The causal model of the civil defense volunteers was well fitted to empirical data ($X^2=.00$, CFI=1.00, RMR=.00 and RMSEA=.00). The public mind variable was directly influenced by social support, attitude towards public mind, and future orientation and self-control variables, with the path coefficient values .80, .16, and .07, respectively. The causal variables in the model could together explain the variances of the public mind variable; the attitude towards the public mindedness variable, and the social support variable at 90, 19, and 5 percent, respectively.

Keywords: causal model, public mind, civil defense volunteers

■ บทนำ

จิตสาธารณะเป็นเรื่องใหม่สำหรับสังคมไทยเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดประชาสังคม จึงเป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีประชาสังคม (civil society) ซึ่งแตกต่างจากซีกโลกตะวันตกที่มีการกล่าวถึงเรื่องนี้มาเป็นเวลายาวนาน โลกตะวันตกมีพื้นฐานการปกครองประเทศจากประชาชนในการขับเคลื่อนเพื่อแก้ปัญหาสังคม เน้นบทบาทของกลุ่มคนองค์กรนอกภาครัฐ แต่ในประเทศไทยเริ่มจากการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองอย่างกะทันหันโดยไม่มีการเตรียมความพร้อมให้แก่ประชาชน ทำให้ประชาชนยึดติดกับระบอบเดิมคือต้องการผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดวิกฤตต่างๆ เพราะคิดว่าเป็นหน้าที่ของผู้นำ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงมีผู้แก้ปัญหาของประเทศเพียงกลุ่มเล็กๆ เท่านั้น ปัญหาทั้งหมดจึงไม่สามารถแก้ไขได้ การมีจิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้พลเมืองสำนึกในสิทธิและหน้าที่ของตน โดยร่วมคิด ร่วมทำ และรวมแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น (ศรีประภา เพชรมีศรี, 2543)

จิตสาธารณะเป็นความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นภายในความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมที่มีอยู่ในจิตใจ ส่งผลสู่การกระทำภายนอกของบุคคล (กุลทิพย์ ศาสตรารุจิ, 2551) การสร้างจิตสาธารณะของคนในสังคมจึงจำเป็นและมีคุณค่าอย่างยิ่ง เพราะสังคมที่ไม่มีจิตสำนึกสาธารณะ จะทำให้ขาดพลังในการสร้างสรรค์ (ประเวศ วะสี, ธีรสรณ์ ณะพรพันธ์, เสกสรรค์ ประเสริฐกุล, ณรงค์ โชควัฒนา, ชัยอนันต์ สมุทวณิช, นิธิ เอียวศรีวงศ์, โสภณ สุภาพงษ์, และ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2542) และก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อตัวบุคคล ครอบครัวและองค์กร ทั้งในระดับชุมชน ระดับประเทศ และระดับโลก กล่าวคือ การขาดจิตสาธารณะจะทำให้เกิดปัญหาชุมชนอ่อนแอ ขาดการพัฒนา เพราะต่างคนต่างอยู่ ชุมชนมีสภาพเช่นไรก็ยังคงเป็นเช่นนั้น ไม่เกิดการพัฒนาและยั่งยืนไปก็มีแต่เสื่อมทรุดลง เกิดปัญหาอาชญากรรมอยู่ในระดับสูง ขาดศูนย์รวมจิตใจ สังคมขาดระเบียบวินัย และขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งผลกระทบในระดับชาติ คือจะทำให้เกิดวิกฤตการณ์ภายในประเทศบ่อยครั้ง และแก้ปัญหาไม่ได้ นอกจากนี้ในระดับโลกก็จะได้รับผลกระทบคือก่อให้เกิดการเอาर्डเอาเปรียบระหว่างประเทศ ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ อีกมากมาย (ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และ สังคม สัจจร, 2543) จึงเห็นได้ว่าการที่คนในสังคมมีจิตสาธารณะจะทำให้เกิดประชาสังคมก่อให้เกิดความเข้มแข็งของสังคมมากยิ่งขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา พบว่า สาเหตุการมีจิตสาธารณะนั้น เนื่องมาจากการมีเจตคติต่อจิตสาธารณะ (โกศล มีความดี, 2547; วรรณดี แสงประทีปทอง, 2544) การรับรู้ความสามารถของตน (โกศล มีความดี, 2547; แอนนา จุมพลเสถียร,

2551) การมีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน (สุวิมลชาติขำนิ, 2555; เจษฎา หนูรุ่ง, 2551; โกศล มีความดี, 2547) และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม (โกศล มีความดี, 2547; สุวิมลชาติขำนิ, 2555)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา พบว่า มีการศึกษาจิตสาธารณะไว้หลากหลาย พบว่า สาเหตุของการมีจิตสาธารณะนั้น เนื่องมาจากการมีเจตคติต่อจิตสาธารณะ (โกศล มีความดี, 2547; วรรณดี แสงประทีปทอง, 2544) การรับรู้ความสามารถของตน (โกศล มีความดี, 2547; แอนนา จุมพลเสถียร, 2551) การมีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน (สุวิมล ชาติขำนิ, 2555; เจษฎา หนูรุ่ง, 2551; โกศล มีความดี, 2547) และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม (โกศล มีความดี, 2547; สุวิมล ชาติขำนิ, 2555) โดยส่วนใหญ่พบว่า มีการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ ตำรวจ และประชาชนทั่วไป แต่ยังไม่พบว่าการศึกษาใดศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเลย ทั้งๆ ที่กลุ่มอาสาสมัครเป็นกลุ่มคนที่มาทำด้วยความสมัครใจจากการมีจิตสาธารณะ ไม่ได้เกิดจากการบังคับแต่อย่างใด อีกทั้งยังเป็นผู้ที่ทำประโยชน์ให้แก่ประชาชน สังคมและประเทศชาติเป็นอย่างมาก (อดิสรบำรุงญาติ, 2550) แต่ในทางกลับกันหากอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขาดจิตสาธารณะก็จะทำให้ปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ ขาดความเต็มใจในการทำงาน และในที่สุดก็ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ (สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสงขลา, 2553)

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นพื้นที่ที่เคยประสบภัยทั้งทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ ฯลฯ ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากการที่มีอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหลายคนมีจิตสาธารณะอย่างแท้จริงจึงทำให้วิกฤตต่างๆ ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี จากความช่วยเหลือของบุคคลเหล่านี้ แต่ก็พบว่าประชาชนให้ความสนใจเกี่ยวกับการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนน้อยมาก ทั้งๆ ที่งานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและสงบเรียบร้อยของประชาชนเองโดยแท้ เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาระดับการมีจิตสาธารณะและสาเหตุของการมีจิตสาธารณะของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลเมือง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาสาสมัครให้มีจิตสาธารณะให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้หน่วยงานต่างๆ ยังสามารถนำโมเดลเชิงสาเหตุนี้ไปปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาจิตสาธารณะของบุคลากรให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งต่อองค์กรและประเทศต่อไปได้อีกด้วย

■ วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับจิตสาธารณะของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลเมือง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตสาธารณะของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลเมือง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

■ ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้จัดทำโมเดลเชิงสาเหตุของจิตสาธารณะของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลเมือง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยศึกษาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2557-มีนาคม 2559

■ กรอบแนวคิดการวิจัย

โมเดลเชิงสาเหตุจิตสาธารณะของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) ตัวแปรจิตสาธารณะ 2) ตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะ 3) ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตน 4) ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคม และ 5) ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีรายละเอียดดังนี้

1) ตัวแปรจิตสาธารณะ จิตสาธารณะเป็นความสามารถของบุคคลในการรับรู้ถึงความไม่ยุติธรรม ให้ความสำคัญกับความต้องการที่หลากหลายของบุคคลอื่น มีการกระทำเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคม (Kraft, 1992) และเป็นสิ่งที่เกิดจากจิตสำนึกของแต่ละบุคคล ก่อให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจในการกระทำโดยใช้ประสบการณ์และพยายามผลักดันให้เกิดผลที่ก่อให้เกิดประโยชน์ของส่วนร่วม (Oslan, Blekher, & Chesnokaea, 2000) ซึ่งแนวทางในการกำหนดองค์ประกอบของการมีจิตสาธารณะประกอบด้วย (1) การตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน (2) ความรัก เอื้ออาทรและสามัคคี (3) การวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ (4) การลงมือกระทำ และ (5) การมีเครือข่ายในการทำกิจกรรม (อนุชาติ พวงสำลี และ วีรบุรณ วิสารทสกุล, 2540; ยุทธนา วรณปิติ, 2542; หลุ่ย อางปุ, 2544)

2) ตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะ เป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลนั้นในลักษณะชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกนี้เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติอย่างสอดคล้องกับความรู้เชิงประเมินค่า กล่าวคือ เมื่อบุคคลรู้ว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งๆ ที่สิ่งนั้นเป็นประโยชน์ต่อตนเองเพียงเล็กน้อย การที่บุคคลจะรู้สึกพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งๆ ที่สิ่งนั้นเป็นประโยชน์ต่อตนเองเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลย แต่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและมนุษยชาติ (McGuire, 1969) จากการศึกษาของ โกล

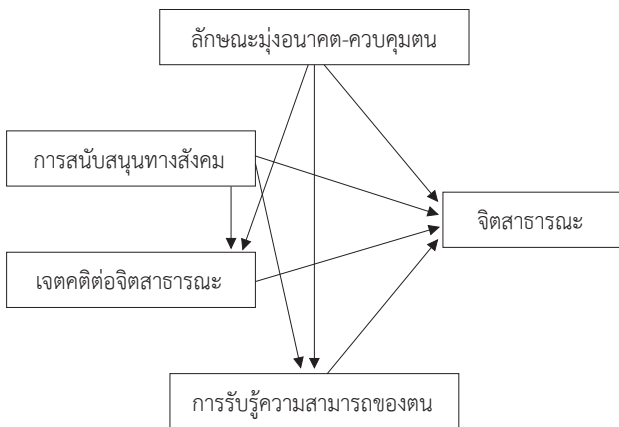
มีความดี (2547) พบว่า เจตคติต่อจิตสาธารณะมีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะ

3) ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตน เป็นการที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่จะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในสถานการณ์ที่บางครั้งอาจจะมี ความคลุมเครือไม่ชัดเจน มีความแปลกใหม่ที่ไม่สามารถทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ ซึ่งสภาพการณ์เหล่านี้มักจะทำให้บุคคลเกิดความเครียดได้ การรับรู้ความสามารถของตนขึ้นอยู่กับทักษะที่บุคคลมีอยู่ในขณะนั้น และการตัดสินใจของบุคคลว่าเขาสามารถทำอะไรได้ด้วยทักษะที่เขาถืออยู่ การแสดงพฤติกรรมของบุคคลว่าเกิดจากการรับรู้ความสามารถของตนนั้นมี 2 ด้าน คือ ความคาดหวังในความสามารถ (efficacy expectancy) และความคาดหวังในผลของการกระทำ (outcome expectancy) (Bandura, 1986) จากการศึกษาของ สุวิมล ชาติขำนิ (2555) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนมีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะ

4) ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคม ใช้แนวคิดทฤษฎีการสนับสนุนทางสังคมของ Thoits (1982) การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม ความต้องการพื้นฐานทางสังคม ได้แก่ ความต้องการความรัก การยอมรับ ยกย่อง การเห็นคุณค่า การเป็นเจ้าของ ความมีชื่อเสียง และความปลอดภัย โดยได้แบ่งการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 ด้าน คือ (1) ความช่วยเหลือด้านอารมณ์และสังคม เช่น การได้รับความรัก ความเห็นอกเห็นใจ การดูแลเอาใจใส่ ความเข้าใจ การได้รับการยอมรับ การเห็นคุณค่าจากสิ่งที่เป็นที่รักและรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (2) การได้รับการช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งของเงินทองหรือบริการที่บุคคลได้รับการสนับสนุนนั้นสามารถทำตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบได้ตามปกติ และ (3) ความช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสาร คือ การให้ข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรมกระทำของบุคคล การที่สมาชิกในครอบครัวและสมาชิกในชุมชนให้ความช่วยเหลือสนับสนุนแก่บุคคลทางด้านอารมณ์ความรู้สึก การปฏิบัติ เช่น การให้ความรัก ความเข้าใจ กำลังใจ การช่วยเหลือ การดูแลเอาใจใส่ การยกย่องเห็นคุณค่า และการสนับสนุนในเรื่องการทำงาน รวมถึงการช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ จากการศึกษาวิจัยของ โกล มีความดี (2547) พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะ ส่วน สุคนธ์ธา เสง์เจริญ, รณิดา เขยชุม, และ วิทยาลัยการศึกษาศาสตร์ (2555) พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อเจตคติต่อจิตสาธารณะ นอกจากนี้ พระมหาจันทร์ธรรม อินทรีเกิด (2552) พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตน

5) ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน คือ ปัจจัยจิตลักษณะประเภทหนึ่งของบุคคลในการคาดการณ์มองเห็นผลดี ผลเสียที่เกิดขึ้นในอนาคต และวางแผนปฏิบัติควบคุมตนให้มีความอดทนอดกลั้นได้ และแสดงพฤติกรรมหรือกระทำในสิ่งที่เหมาะสมระยะยาว ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ของ Wright (1975) และ Mischel และ Gilligan (1964) จากการศึกษาของโกศล มีความดี (2547) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีจิตสาธารณะ นอกจากนี้ ดุจเดือน พันธุนาวิน (2547) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนมีอิทธิพลต่อการสนับสนุนทางสังคม ส่วน สุคนธ์ธา เส็งเจริญ และคณะ (2555) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนมีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตน

จากการศึกษาดังกล่าว สามารถนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1



แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

■ สมมติฐานการวิจัย

โมเดลเชิงสาเหตุจิตสาธารณะของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลเมือง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

■ วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนทั้งชายและหญิงที่ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลเมือง สังกัดอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 1,335 นาย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฝ่ายพลเรือนที่สังกัดของศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลเมือง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 200-400 ด้วยสาเหตุนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยแนวคิดของ Hair, Anderson, Tatham, และ Black (2011) และเพื่อให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ชัดเจนยิ่งขึ้นผู้วิจัยได้คิดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร ยามาเน่ อีกด้วย (Yamane, 1967) ในการวิจัยครั้งนี้จึงได้กลุ่มตัวอย่าง 308 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยเนื้อหา 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับจิตสาธารณะ พัฒนาขึ้นจากแบบสอบถามของ หฤทัย อาจปฐ (2544) เป็นคำถามปลายปิดจำนวน 40 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อจิตสาธารณะ พัฒนาขึ้นจากแบบสอบถามของ มยุรฉัตร สุขดำรง (2547) เป็นคำถามปลายปิดจำนวน 17 ข้อ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน พัฒนาขึ้นจากแบบสอบถามของ จินตนา บิลมาศ (2529); ดวงเดือน พันธุนาวิน และงามตา วานิชานนท์ (2536) เป็นคำถามปลายปิดจำนวน 15 ข้อ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตน พัฒนาขึ้นจากแบบสอบถามของ วัลภา สายายิง (2542) เป็นคำถามปลายปิดจำนวน 18 ข้อ และส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม พัฒนาขึ้นจากแบบวัดของ สมพร กฤษณพิพัฒน์ (2541) พจน ิจระบลกิจ (2543); โกศล มีความดี (2547) เป็นข้อคำถามปลายปิดจำนวน 26 ข้อ โดยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหาตามโครงสร้าง (Content Validity Index: CVI) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน อยู่ระหว่าง 0.75-1.00 ทุกข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยข้อคำถามทั้งหมด (S-CVI/AVE) เท่ากับ 0.96, 0.94, 0.95, 0.95 และ 0.10 และมีค่าเฉลี่ยข้อคำถามทั้งหมด (S-CVI/UV) เท่ากับ 0.86, 0.76, 0.80, 0.83 และ 1.00 ตามลำดับ และทดลองใช้แบบสอบถาม (try-out) กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .72, .83, .75, .85 และ .92 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 308 ชุด ตั้งแต่วันที่ 1-27 พฤศจิกายน 2558 ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 280 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโมเดล โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างที่มีตัวแปรสังเกตได้อย่างเดียว (structural equation

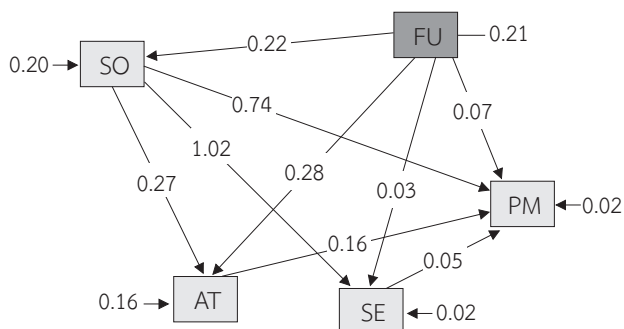
modeling with observed variables) ซึ่งใช้ค่า X^2 , GFI, AGFI, RMR และ RMSEA เป็นดัชนีวัดระดับความสอดคล้องและวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (path coefficient) ในโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุ โดยการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลทางตรง (direct effect) อิทธิพลทางอ้อม (indirect effect) และอิทธิพลรวม (total effect) ของตัวแปรต่างๆ ภายในโมเดลเชิงสาเหตุจิตสาธารณะของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน โดยใช้โปรแกรมสถิติประยุกต์

ผลการวิจัย

จากการวิจัย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับจิตสาธารณะ พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีระดับจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรายด้านและโดยรวม โดยจิตสาธารณะเท่ากับ 3.56 และเมื่อพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .43 พบว่า อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม คือ มีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าความแตกต่างของคะแนนที่ประเมินมานั้นมีความแตกต่างกันไม่มาก

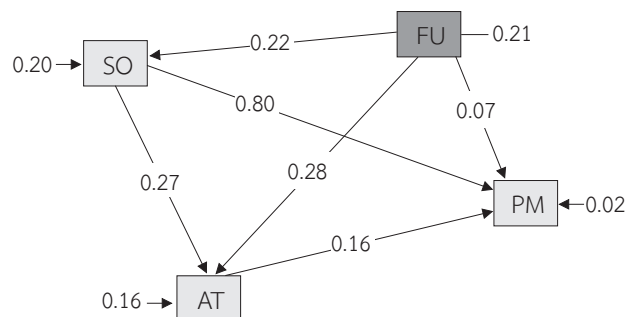
2. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุจิตสาธารณะ พบว่า โมเดลสมการโครงสร้างตามสมมติฐานยังไม่มี ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรบางตัวมีค่าสถิติที่ (t-value) ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (มีค่า > 1.96) พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ (X^2) มีค่าเท่ากับ 2.52 ผ่านเกณฑ์กำหนด (p.05) ค่าดัชนีระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\geq .90$) ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (RMR) มีค่าเท่ากับ .016 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (< .08) และค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (RMSEA) มีค่าเท่ากับ .074 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (< .08) ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2



Chi-Square=2.51, df=1, P-value=0.11331, RMSEA=0.074

แผนภูมิที่ 2 โมเดลเชิงสาเหตุจิตสาธารณะของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนก่อนการปรับแก้

จากแผนภูมิที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุจิตสาธารณะตามสมมติฐานการวิจัยยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงต้องแก้ปรับโมเดล ซึ่งพิจารณาจากค่าดัชนีปรับโมเดล (modification indices) โดยการตัดตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตน (SE) ออกจากโมเดล เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตน (SE) กับตัวแปรจิตสาธารณะ (PM) ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคม (SO) กับตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตน (SE) และตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน (FU) กับตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตน (SE) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตน (SE) จึงไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรใดในโมเดล และเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน (FU) กับตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะ (AT) เข้าไป เพราะทำให้ได้โมเดลเชิงสาเหตุจิตสาธารณะที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้น พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ เท่ากับ .00 ค่า CFI เท่ากับ 1.00 ค่า RMR เท่ากับ .00 และค่า RMSEA เท่ากับ .00 ซึ่งทุกค่าผ่านเกณฑ์กำหนด หากพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับแสดงให้เห็นว่าไม่สามารถปรับแก้ได้แล้ว โมเดลเชิงสาเหตุจิตสาธารณะของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลเมือง ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา หลังการแก้ปรับจึงมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในระดับดี ดังแผนภูมิที่ 3



Chi-Square=0.00, df=0, P-value=1.00000, RMSEA=0.000

แผนภูมิที่ 3 โมเดลเชิงสาเหตุจิตสาธารณะของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหลังการปรับแก้

3. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (path coefficient) ในโมเดลเชิงสาเหตุจิตสาธารณะของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พบว่า ตัวแปรจิตสาธารณะ (PM) ได้รับอิทธิพลทางตรงมากที่สุดจากตัวแปรการสนับสนุนทางสังคม (SO) รองลงมา ได้แก่ ตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะ (AT) และตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน (FU) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .80 .16 และ .07 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อม

ต่อตัวแปรจิตสาธารณะ (PM) มากที่สุด คือ ตัวแปรลักษณะ
 มุ่งอนาคต-ควบคุมตน (FU) โดยผ่านตัวแปรเจตคติต่อจิต
 สาธารณะ (AT) รองลงมาได้แก่ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคม
 (SO) โดยผ่านตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะ (AT) โดยมี
 ค่าอิทธิพลเท่ากับ .23 และ .04 ตามลำดับ นอกจากนี้
 จิตสาธารณะ (PM) ได้รับอิทธิพลรวมมากที่สุดจากตัวแปรการ

สนับสนุนทางสังคม (SO) รองลงมา ได้แก่ ตัวแปรลักษณะ
 มุ่งอนาคต-ควบคุมตน (FU) และตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะ
 (AT) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ .84 .34 และ .16
 ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรทุกตัวมีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะ
 ในทิศทางบวก

ตารางที่ 1 ค่าอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมของโมเดลเชิงสาเหตุจิตสาธารณะของอาสาสมัครป้องกันภัย
 ฝ่ายพลเรือน

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผล								
	PM			AT			SO		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
FU	.07	.23	.30	.28	.06	.34	.22	-	.22
AT	.16	-	.16	-	-	-	-	-	-
SO	.80	.04	.84	.27	-	.27	-	-	-
R ²		.90			.19			.05	

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) ตัวแปร
 จิตสาธารณะ ตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะและตัวแปรการ
 สนับสนุนทางสังคมมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .90
 .19 และ .05 ตามลำดับ แสดงว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุในโมเดล
 สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรจิตสาธารณะ
 ได้ร้อยละ 90 ตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะได้ร้อยละ 19 และ
 ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมได้ร้อยละ 5

■ อภิปรายผล

จิตสาธารณะได้รับอิทธิพลทางตรงมากที่สุดจากตัวแปร
 การสนับสนุนทางสังคม รองลงมาได้แก่ ตัวแปรเจตคติต่อจิต
 สาธารณะและตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ได้รับ
 อิทธิพลทางอ้อมมากที่สุดจากตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุม
 ตน โดยผ่านตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะ รองลงมาจากตัวแปร
 การสนับสนุนทางสังคม โดยผ่านตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะ
 และได้รับอิทธิพลรวมมากที่สุดจากตัวแปรการสนับสนุนทาง
 สังคม รองลงมา ได้แก่ ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน
 และตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะ ซึ่งตัวแปรทุกตัวแปร
 มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะในทิศทางบวก โดยตัวแปรเชิงสาเหตุ
 ในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปร
 จิตสาธารณะได้ร้อยละ 90 ตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะ
 ได้ร้อยละ 19 และตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมได้ร้อยละ 5
 สามารถแยกอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะ มีอิทธิพลทางตรงต่อ
 จิตสาธารณะ แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรเจตคติต่อจิตสาธารณะ
 สอดคล้องกับแนวคิดของ McGuire (1969) ที่กล่าวว่า ความรู้
 เชิงประเมินค่า (cognitive component) ความรู้สึกทางอารมณ์
 (affective component) และความพร้อมที่จะกระทำ (behav-
 ioral intention component) ส่งผลต่อจิตสาธารณะ เนื่องจาก
 เจตคติต่อจิตสาธารณะเป็นความรู้สึกของบุคคลที่จะกระทำหรือ
 ไม่กระทำและสิ่งนั้นมีประโยชน์ต่อตนหรือไม่ และทฤษฎีความ
 สอดคล้องของ Osgood's Congruity Theory ซึ่งสนใจในเรื่อง
 ของแหล่งข่าวที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงหรือการเกิดเจตคติ
 แหล่งข่าวสามารถเกิดหรือทำให้เปลี่ยนแปลงเจตคติได้
 ผู้รับข่าวสารจะประเมินค่าจากแหล่งข่าวและยอมรับข่าวสาร
 นั้นแตกต่างกัน กล่าวคือ ข้อความเดียวกันถ้าคนพูดมีสองคน
 เราเชื่อไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเจตคติที่เรามีต่อคนสองคน
 นั้นก่อนว่ามีเจตคติในทางบวกหรือทางลบ (Osgood, 1953)
 นอกจากนี้ สุนทรธรา เสงี่ยมเจริญ และคณะ (2555) พบว่า ตัวแปร
 เจตคติต่อจิตสำนึกสาธารณะมีอิทธิพลทางตรงต่อจิตสำนึก
 สาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปได้ว่า ผู้ที่มีเจตคติต่อจิตสาธารณะสูงหรือเป็นไปใน
 ทิศทางบวกย่อมมีจิตสาธารณะสูง ส่วนผู้ที่มีเจตคติต่ำหรือเป็น
 ทิศทางลบย่อมมีจิตสาธารณะต่ำ เจตคติเป็นจิตลักษณะประเภท
 หนึ่งของบุคคลเกิดขึ้นจากประสบการณ์และการเรียนรู้ที่มีต่อ
 สิ่งนั้น เป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ของอาสาสมัครป้องกันภัย

ฝ่ายพลเรือนเกี่ยวกับจิตสาธารณะอย่างมีทิศทางว่าชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อจิตสาธารณะ ซึ่งความรู้สึกรู้สึกนี้เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ

2. ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีอิทธิพลทางตรงต่อจิตสาธารณะ ผลการตรวจสอบแสดงให้เห็นว่าตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Wright (1975); Mischel และ Gilligan (1964) ที่มองว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเป็นจิตลักษณะที่มีความสำคัญต่อการเป็นคนดี คนเก่ง ทั้งนี้ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ 1) ความสามารถคาดการณ์ไกล คือ การที่บุคคลสามารถคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต เข้าใจและมองเห็นเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างทะลุปรุโปร่ง โดยผู้ที่เข้าใจลักษณะของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างชัดเจน จึงต้องเป็นผู้ที่มีสติปัญญาสูงถึงขั้นนามธรรม การจะเข้าใจสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต 2) ความเชื่อว่าสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต คือ เชื่อว่าอาจจะเกิดกับตนเองได้เช่นเดียวกับที่เกิดกับผู้อื่น และ 3) การมองเห็นคุณค่าหรือความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ในปริมาณที่ไม่ลดลง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนนี้มีความเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และมีความรับผิดชอบต่องานด้วยบังคับตนเองให้อุดมการณ์ และไม่เลือกที่จะได้รับประโยชน์เล็กน้อยในทันทีแต่จะรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่หรือสำคัญกว่าที่จะตามภายหลัง ซึ่งจากงานวิจัย ดวงเดือน พันธมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจฉิม (2520) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อจิตสาธารณะ และงานวิจัยของ เจษฎา หนูรุ่ง (2551) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนมีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนักเรียนในภาพรวมและรายด้านโดยการวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยจิตลักษณะกับจิตสาธารณะของนักเรียนในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่างปัจจัยจิตลักษณะที่ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ในระดับ .01

นอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนยังส่งผลกับการสนับสนุนทางสังคม เช่น งานวิจัยของ ดวงเดือน พันธมนาวิน (2547) ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมของหัวหน้าในสถานีอนามัยตำบล การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบ (correlational-comparative study) ซึ่งพบผลการวิจัยที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้ 1) จิตลักษณะเต็ม สถานการณ์ และจิตลักษณะลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และงบประมาณ และพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคม และ

สามารถทำนายพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมทั้ง 4 ด้านนี้ตามลำดับ ได้สูงสุดในกลุ่มหัวหน้าที่สถานีอนามัยอำเภอเมือง คือ 48.8, 49.0, 50.8 และ 59.3 โดยสรุปแล้วตัวทำนายที่สำคัญที่สุดของลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคม นอกเหนือจากนี้เมื่อจิตลักษณะตัวอื่นๆ อีก 4 ตัว คือ สุขภาพจิต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจในตนและลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ได้ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคม โดยลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน สามารถทำนายพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมโดยรวมได้ 32.9 ถึง 45.8

นอกจากนี้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ยังพบว่าอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูง ยังส่งผลเจตคติต่อจิตสาธารณะสูง และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนต่ำก็ส่งผลให้เจตคติต่อจิตสาธารณะต่ำด้วยเช่นกัน

สรุปได้ว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนย่อมมีจิตสาธารณะ ปัจจัยจิตลักษณะประเภทหนึ่งของบุคคลในการคาดการณ์มองเห็นผลดี ผลเสีย ที่เกิดขึ้นในอนาคต และวางแผนปฏิบัติ ควบคุมตนให้อุดมการณ์ได้ และแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือกระทำในสิ่งที่เหมาะสมระยะยาว เพื่อไปสูเป้าหมาย นอกจากนี้ส่งผลต่อการสนับสนุนทางสังคมและส่งผลต่อเจตคติต่อจิตสาธารณะ

3. ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตน ไม่มีอิทธิพลส่งผลต่อตัวแปรใดในโมเดล ผลการตรวจสอบแสดงให้เห็นว่าตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนไม่มีความสัมพันธ์ต่อจิตสาธารณะ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกศล มีความดี (2547) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจ ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการตำรวจมีจิตลักษณะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การรับรู้ความสามารถของตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีจิตสาธารณะ และจากการศึกษาวิจัยพบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีสภาพแวดล้อมทางสังคมแตกต่างกันมีจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การรับรู้ความสามารถของตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีจิตสาธารณะ โดยการรับรู้ความสามารถของตนสามารถร่วมกันทำนายการมีจิตสาธารณะ ของข้าราชการตำรวจได้ร้อยละ 55.9 ซึ่งตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายการมีจิตสาธารณะ ของข้าราชการตำรวจมากที่สุดคือการรับรู้ความสามารถของตน ($\beta=.663$) รองลงมาคือ การสนับสนุนทางสังคมจากประชาชน ($\beta=.179$) โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจเช่นกัน

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าควรตัดตัวแปร การรับรู้ความสามารถของตนออกจากโมเดลเนื่องจากการรับรู้ความสามารถของตน ไม่มีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะและ ตัวแปรใดในโมเดล

4. การสนับสนุนทางสังคม มีอิทธิพลทางตรงต่อ จิตสาธารณะ ผลการตรวจสอบแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรการ สนับสนุนทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Thoits (1982) ได้กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นการติดต่อสัมพันธ์กับ บุคคลอื่นในสังคม ความต้องการพื้นฐานทางสังคม ได้แก่ ความ ต้องการความรัก การยอมรับ ยกย่อง การเห็นคุณค่า การเป็น เจ้าของ ความมีชื่อเสียงและความปลอดภัย และการสนับสนุน ทางสังคมแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) ความช่วยเหลือด้านอารมณ์ และสังคม เช่น การได้รับความรัก ความเห็นอกเห็นใจ การ ดูแลเอาใจใส่ ความเข้าใจ การได้รับการยอมรับ การเห็นคุณค่า จากสิ่งที่เป็นที่รักและรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม 2) การได้ รับการช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งของ เงินทอง หรือ บริการ ที่ทำให้บุคคลที่ได้รับการสนับสนุนนั้นสามารถทำตาม บทบาทหน้าที่รับผิดชอบได้ตามปกติ 3) ความช่วยเหลือด้าน ข้อมูลข่าวสาร คือ การให้ข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยว กับพฤติกรรมกระทำของบุคคลส่วนงานวิจัยของ โกศล มีความดี (2547) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมี จิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจ ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการ ตำรวจมีจิตลักษณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การรับรู้วัฒนธรรมองค์การ การสนับสนุนทาง สังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชา การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน การสนับสนุนทาง สังคมจากประชาชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีจิต สาธารณะโดยการรับรู้ความสามารถของตนและการสนับสนุน จากประชาชนสามารถร่วมกันทำนายการมีจิตสาธารณะของ ข้าราชการตำรวจได้ร้อยละ 55.9 ซึ่งตัวแปรที่มีประสิทธิภาพ ในการทำนายการมีจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจมากที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตน ($\beta=.663$) รองลงมาคือ การสนับสนุนทางสังคมจากประชาชน ($\beta=.179$) โดยมีความ สัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจเช่นกัน

สรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ ต่อจิตสาธารณะ โดยการที่สมาชิกในครอบครัวและสมาชิกใน ชุมชนให้ความช่วยเหลือสนับสนุนแก่บุคคลทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก การปฏิบัติ เช่น การให้ความรักความเข้าใจ กำลังใจ การช่วยเหลือ การดูแลเอาใจใส่ การยกย่องเห็นคุณค่า และการ สนับสนุนในเรื่องการทำงาน รวมถึงการช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ นอกจากนี้การสนับสนุนทางสังคมยังมีความสัมพันธ์กับเจตคติ ต่อจิตสาธารณะอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจะ สำเร็จได้นั้นมีผลมาจากการสนับสนุนทางสังคมที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ดียิ่งขึ้น ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหรือหัวหน้า ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้อง ให้การสนับสนุนแก่สมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และทำให้เกิดการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งประกอบด้วย การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม จากผู้บังคับบัญชา การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน และการสนับสนุนจากประชาชน โดยให้มีการสนับสนุนเหล่านี้ อยู่เสมอ ซึ่งจะทำให้มีกำลังใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ในงานของอาสา สมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าผลที่ได้ จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ หัวหน้าศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัย ฝ่ายพลเรือนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการศึกษา สาเหตุของการมีจิตสาธารณะและใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม ให้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีจิตสาธารณะต่อการ ปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้นและพัฒนาไปสู่ทัศนคติทางบวกของอาสา สมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่มีต่องาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษารุ่นนี้เป็นการศึกษาที่กลุ่มตัวอย่างที่เป็น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของเทศบาลเมือง ในอำเภอ หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา การศึกษารุ่นต่อไปจึงควรศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่นหรือองค์กรอื่นด้วย ซึ่งอาจจะศึกษาความ สัมพันธ์เชิงสาเหตุจากตัวแปรอื่น เช่น แรงจูงใจในการทำงาน จิตอาสา เจตคติต่อการทำงานอาสา คุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น ทั้งนี้อาจจะใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานเชิงคุณภาพมาร่วมด้วย รวมถึงควรมีการศึกษาและพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุจิตสาธารณะ ของหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ที่ลักษณะงานที่มีความสำคัญ ต่อบุคคลส่วนมาก เช่น แพทย์ พยาบาล โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างกลุ่มประชากรที่มีความแตกต่างกัน โดยใช้หลักการ วิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ (multiple group structural equation model) เพื่อตรวจสอบข้อค้นพบว่า มีความเหมือนหรือความแตกต่างระหว่างกลุ่มประชากรซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการนำผลการวิจัย ไปใช้ในการหาแนวทาง พัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละองค์กรมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กุลทิพย์ ศาสตรเจริญ. (2551). การถอดบทเรียนกระบวนการสื่อสารของกลุ่มเยาวชนในจิตสำนึกสาธารณะ (รายงานผลการวิจัยโครงการวิจัยชุด การสื่อสารจิตสำนึกสาธารณะ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

โกศล มีความดี. (2547). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะ (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

จินตนา บิลมาศ. (2529). คุณลักษณะข้าราชการพลเรือน (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานข้าราชการพลเรือน

เจษฎา หนูรุ่ง. (2551). ปัจจัยจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน, และ นงมา วนนันทน. (2536). ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและการป้องกัน (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.

ดุจเดือน พันธุมนาวิน. (2547). ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมของหัวหน้าในสถานีนายมัยตำบล (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.

ประเวศ วะสี, รังสรรค์ ธนะพรพันธ์, เสกสรรค์ ประเสริฐกุล, ณรงค์ โชควัฒนา, ชัยอนันต์ สมุทวณิช, นิธิ เอียวศรีวงศ์, โสภณ สุภาพษ์, และ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). ยุทธศาสตร์แก้วิกฤตชาติ. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชน.

พนัญ จิระบลกิจ. (2543). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามอุดมคติตำรวจ: ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการตำรวจในจังหวัดสมุทรปราการ (ปริญญาานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, กรุงเทพฯ.

พระมหาจันทร์ธรรม อินทรีเกิด. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ และสถานการณ์ทางสังคมกับประสิทธิภาพการทำงานของอาสาสมัครกู้ภัยมูลนิธิร่วมกตัญญูในเขตกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม, และ สังคม สัจจร. (2543). สำนักไทยที่พึงปรารถนา. กรุงเทพฯ: มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์.

มยุรฉัตร สุขดำรง. (2547). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานสินค้าอย่างมีความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ บมจ. ธนาคารกรุงไทย (ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ยุทธนา วรณปิติ. (2542). สำนักพลเมืองความเรียงว่าด้วยประชาชนบนเส้นทางประชาสังคม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม.

วรรณดี แสงประทีบทอง. (2544). เจตคติ: แนวคิด วิธีการวัดและมาตรวัด. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิไลกา สายยิ่ง. (2542). ปัจจัยด้านการตั้งเป้าหมาย การรับรู้ความสามารถของตนเองและบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้จำหน่ายตรง (ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ศรีประภา เพชรมีศรี. (2543). สิทธิพลเมืองและความรับผิดชอบสาธารณะพลเมืองไทยยุคเปลี่ยนศตวรรษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมพร กฤษณพิพัฒน์. (2541). ปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจ: กรณีศึกษาข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษกองบัญชาการตำรวจนครบาล (ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, กรุงเทพฯ.

สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสงขลา. (2553, พฤศจิกายน 1). แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสงขลา 2553-2557. สืบค้นจาก <http://61.19.54.141/ska/download/plan%20pp53.htm>

สุนธธา เส็งเจริญ, รณิดา เขยชุม, และ วัลญา วิศาลาภรณ์. (2555). การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจิตสำนึกสาธารณะในนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (การวิจัยและสถิติทางการศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุวิมล ขาดิขานี. (2555). ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์ต่อจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.

หฤทัย อาจปฐ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำรูปแบบการดำเนินชีวิต และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล (ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

อดิศร บำรุงญาติ. (2550). การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยศึกษากรณีของอำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด (ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

อนุชาติ พวงสำลี, และ วีรบุรณ วิสารทสกุล. (2540). ประชาสังคม: คำ ความคิด และความหมาย. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

แอนนา จุมพลเสถียร. (2551). การรับรู้พฤติกรรมที่มีต่อจิตสาธารณะและความเห็นด้านเครื่องมือสื่อสารการตลาดเพื่อสร้างเสริมจิตสำนึกสาธารณะของกลุ่มวัยทำงาน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, N.J: Prentice-Hall.
- Hair, J. F., Anderson, R. E., Tatham, R. L., & Black, W. C. (2011). *Multivariate data analysis* (7th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Kraft, F. N. (1992). *Assessing social conscious through church education*. Pittsburgh: University of Pittsburgh.
- McGuire, W. J. (1969). The nature of attitude and attitude change. *The Handbook of Social Psychology*, 3, 136-314
- Mischel, W., & Gilligan, C. (1964). Carol delay of gratification, motivation for the prohibited gratification, and responses to temptation. *Journal of Abnormal and Social Psychology* 69, 411-417.
- Osgood, C. E. (1953). *Method and theory in experimental psychology*. New York: Oxford University Press.
- Oslan, A., Blekher, L., & Chesnokaea, V. (2000). *Distant communication project*. New York: McGraw-Hill.
- Thoits, P. A. (1982). Conceptual methodological and theoretical problem in studying social support as a buffer against life stresses. *Journal of Health and Behavior*, 23(3), 146-150.
- Yamane, T. (1967). *Statistics, An introductory analysis* (2nd ed.). New York: Harper and Row.
- Wright, G. Z. (1975). *Behaviour management in dentistry for children*. Philadelphia: W. B. Saunders Company.